

1. 'हिरण्यगर्भ' इति पदेनाभिधीयते –
 - (A) रुद्रः
 - (B) वरुणः
 - (C) इन्द्रः
 - (D) प्रजापतिः
2. विधिभागरूपेण स्वीक्रियते –
 - (A) ब्राह्मणग्रन्थः
 - (B) उपनिषद्ग्रन्थः
 - (C) धर्मशास्त्रम्
 - (D) आरण्यकम्
3. दर्शयागः कदानुष्ठीयते ?
 - (A) चतुर्दश्याम्
 - (B) प्रतिपदि
 - (C) अष्टम्याम्
 - (D) पूर्णिमायाम्
4. कस्याहुतिः मनसा दीयते ?
 - (A) विष्णोः
 - (B) इन्द्रस्य
 - (C) प्रजापतेः
 - (D) रुद्रस्य
5. संहितापाठानन्तरं क्रियते –
 - (A) सन्धिपाठः
 - (B) समासपाठः
 - (C) पदपाठः
 - (D) यमपाठः
6. 'देवासः' इति प्रयोगः –
 - (A) तान्त्रिकः
 - (B) वार्तिकः
 - (C) छान्दसः
 - (D) ऐतिहासिकः
7. एषु प्राचीन वेदभाष्यकारो न वर्तते –
 - (A) सायणः
 - (B) स्कन्दस्वामी
 - (C) अरविन्दः
 - (D) गुणविष्णुः
8. यास्केन कतिविधः व्याख्याविधिः स्वीकृतः ?
 - (A) त्रिविधः
 - (B) पञ्चविधः
 - (C) चतुर्विधः
 - (D) अष्टविधः
9. 'पर्जन्यः पिता' इति कस्मिन् सूक्ते प्रतिपाद्यते ?
 - (A) पृथिवीसूक्ते
 - (B) इन्द्रसूक्ते
 - (C) हिरण्यगर्भसूक्ते
 - (D) पुरुषसूक्ते
10. कठोपनिषद् केन वेदेन सम्बद्धा ?
 - (A) ऋग्वेदेन
 - (B) कृष्णयजुर्वेदेन
 - (C) शुक्लयजुर्वेदेन
 - (D) अथर्ववेदेन
11. 'तदन्तरस्य सर्वस्य तदु सर्वस्यास्य बाह्यतः' कुत्रेययुक्तिः ?
 - (A) भगवद्गीतायाम्
 - (B) श्रीमद्भागवते
 - (C) ईशावास्योपनिषदि
 - (D) कठोपनिषदि
12. कस्मिन् वरे यमस्त्रिणाचिकेतसमग्निम् अदात् ?
 - (A) प्रथमवरे
 - (B) द्वितीयवरे
 - (C) तृतीयवरे
 - (D) चतुर्थवरे

13. अश्वस्य मेध्यस्य पर्वाणि कानि उच्यन्ते ?

- (A) ऋतवः
- (B) अहोरात्राणि
- (C) नक्षत्राणि
- (D) मासाश्चार्धमासाश्च

14. 'असद् वा इदमग्र आसीत्' – अयं विचारः कुत्र निर्दिष्टः ?

- (A) ईशावास्योपनिषदि
- (B) तैत्तिरीयोपनिषदि
- (C) केनोपनिषदि
- (D) बृहदारण्यकोपनिषदि

15. 'इन्द्रियेभ्यः परा ह्यर्था अर्थेभ्यश्च परं मनः' इति कुत्रस्थाउक्तिरियम् –

- (A) कठोपनिषदि
- (B) केनोपनिषदि
- (C) बृहदारण्यकोपनिषदि
- (D) तैत्तिरीयोपनिषदि

16. उमा हैमवती कस्यामुपनिषदि निर्दिष्टा ?

- (A) कठोपनिषदि
- (B) तैत्तिरीयोपनिषदि
- (C) केनोपनिषदि
- (D) ईशावास्योपनिषदि

17. शिक्षाङ्गस्य विषयाः कियन्तः उपदिष्टाः

- (A) त्रयः
- (B) चत्वारः
- (C) पञ्च
- (D) षट्

18. समानाक्षराणि कियन्ति ?

- (A) त्रीणि
- (B) चत्वारि
- (C) षट्
- (D) अष्टौ

19. सोष्मसञ्ज्ञो वर्णः कः ?

- (A) क
- (B) ख
- (C) ग
- (D) ङ

20. शिवसङ्कल्पसूक्तं कस्यां शाखायामुपदिष्टम् ?

- (A) शाकलशाखायाम्
- (B) माध्यन्दिनीयशाखायाम्
- (C) शौनकशाखायाम्
- (D) राणायनीयशाखायाम्

21. अग्निहोत्रम् अनुष्ठीयते –

- (A) प्रतिमासम्
- (B) प्रतिवर्षम्
- (C) प्रतिदिनम्
- (D) प्रतिपक्षम्

22. निरुक्तानुसारं तृतीयो भावविकारः कः ?

- (A) अस्ति
- (B) वर्धते
- (C) विनश्यति
- (D) विपरिणमते

23. अक्नोपनः कः भवति ?

- (A) आदित्यः
- (B) अश्वः
- (C) अग्निः
- (D) आचार्यः

24. 'चित्' इति निपातो वर्तते –

- (A) कुत्सार्थे
- (B) निषेधार्थे
- (C) अभावार्थे
- (D) विकल्पार्थे

25. वृत्तिसमवायार्थः अनुबन्धकरणार्थः इष्टबुद्ध्यर्थश्च केषां उपदेशः भवति ?

- (A) प्रत्ययानाम्
- (B) धातूनाम्
- (C) सन्धीनाम्
- (D) वर्णानाम्

26. अनुदात्तेत उपदेशे यो डित् तदन्ताच्च धातोः लस्य स्थाने किं स्यात् ?

- (A) परस्मैपदम्
- (B) आत्मनेपदम्
- (C) प्रातिपदिकम्
- (D) आर्धधातुकम्

27. अधोऽङ्कितानां युग्मानां समीचीनां तालिकां चिनुत –
(a) दूरान्तिकार्थः	1. डारौरसः
(b) वयसि	2. षष्ठ्यन्तरस्याम्
(c) लुटः प्रथमस्य	3. लिटि
(d) कृञ्चानुप्रयुज्यते	4. प्रथमे
	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	3	4	1	2
(B)	2	4	1	3
(C)	2	3	4	1
(D)	4	3	2	1
28. “कृत्यल्युटो बहुलम्” इति सूत्रस्योदाहरणं किम् ?
- (A) प्रयाणीयम्
(B) स्नानीयं चूर्णम्
(C) प्रभव्यम्
(D) प्रयाम्यम्
29. “प्राङ्मुखी” इत्यत्र डीप् केन सूत्रेण विधीयते ?
- (A) नखमुखात्संज्ञायाम्
(B) जातेरस्त्रीविषयादयोपधात्
(C) क्रीतात्करणपूर्वात्
(D) दिक्पूर्वपदान्डीप्
30. शब्दस्याभिव्यक्तेः ऊर्ध्वं वृत्तिभेदे तु वैकृताः ध्वनयः समुपोहन्ते, तैः कः न भिद्यते ?
- (A) जीवात्मा
(B) स्फोटात्मा
(C) परमात्मा
(D) काव्यात्मा
31. प्रयागे समुद्रगुप्तस्य स्तम्भ - अभिलेख रचयिता कः ?
- (A) तिलभट्टकः
(B) हरिषेणः
(C) ध्रुवभूतिः
(D) रविकीर्तिः
32. अध्यारोपःउच्यते ?
- (A) वस्तुनि अवस्त्वारोपः
(B) स्मृतिरूपः
(C) लोकानुभवः
(D) अवस्तुनि वस्त्वारोपः

33. स्थूलशरीराणि कतिविधानि वेदान्तमते ?
- (A) द्विविधानि
(B) चतुर्विधानि
(C) पञ्चविधानि
(D) विविधानि
34. ‘व्यक्ताव्यक्तज्ञविज्ञानात्’ इत्यत्र ‘ज्ञ’ शब्देन कः बोद्धव्यः ?
- (A) प्रकृतिः
(B) सूक्ष्मशरीरम्
(C) अहङ्कारः
(D) पुरुषः
35. एकादशेन्द्रियाणि कस्मात् समुद्भूतानि सांख्यमते ?
- (A) अहङ्कारात्
(B) आकाशात्
(C) पुरुषात्
(D) पञ्चमहाभूतात्
36. पूर्वमीमांसामते धर्मः कः ?
- (A) सदाचारः
(B) यागादिः
(C) अपवर्गः
(D) अभ्युदयप्राप्तिः
37. अर्थसंग्रहमते वेदभागः कतिविधः ?
- (A) द्विविधः
(B) त्रिविधः
(C) चतुर्विधः
(D) पञ्चविधः
38. कीदृशो भवति प्रयोगविधिः ?
- (A) अङ्गप्रधाननिबन्धबोधकः
(B) कर्मस्वरूपमात्रबोधकः
(C) प्रयोगप्राशुभावबोधकः
(D) कर्मजन्मफलस्वाम्यबोधकः
39. परिसंख्याविधेरुदाहरणं किम् ?
- (A) यजेत स्वर्गकामः
(B) दध्ना जुहोति
(C) व्रीहीन् अवहन्ति
(D) पञ्च पञ्चनरवा भक्ष्याः

40. श्रीरामचन्द्रः एनं व्याकरणशास्त्रज्ञ इति प्रशंसति –
(A) सुग्रीवम्
(B) भरतम्
(C) लक्ष्मणम्
(D) हनूमन्तम्

41. एनं 'शतसाहस्रीसंहिता' इति ब्रुवन्ति विपश्चितः –
(A) श्रीमद्रामायणम्
(B) महाभारतम्
(C) विष्णुपुराणम्
(D) श्रीमद्भागवतम्

42. "अहल्याशापविमोचनम्" कस्मिन् काण्डे वर्णितम् –
(A) अयोध्याकाण्डे
(B) अरण्यकाण्डे
(C) बालकाण्डे
(D) सुन्दरकाण्डे

43. अक्षुद्रान् दानशीलांश्च सत्यशीलाननास्तिकान् ।
कार्ष्णं वेदमिमं विद्वान् श्रावयित्वा र्थमश्नुते ।
इत्यस्मिन् श्लोके प्रस्तुतीकृतः "कार्ष्णः वेदः" कः ?
(A) भगवद्गीता
(B) जानकीहरणम्
(C) श्रीमद्रामायणम्
(D) महाभारतम्

44. भगवतः श्रीकृष्णस्य बृहच्चरित्रं कस्मिन् पुराणे
वर्णितम् ?
(A) विष्णुपुराणे
(B) भागवतपुराणे
(C) वामनपुराणे
(D) देवीभागवते

45. पुराणमिदमष्टादशमहापुराणेष्वन्यतमं न भवति –
(A) भागवतमहापुराणम्
(B) विष्णुपुराणम्
(C) नृसिंहपुराणम्
(D) ब्रह्माण्डपुराणम्

46. महाभारतस्याष्टादशसु पर्वसु इदं द्वादशतमं भवति –
(A) आनुशासनिक पर्व
(B) सौप्तिकपर्व
(C) शान्तिपर्व
(D) स्त्रीपर्व

47. अर्थशास्त्रस्य तृतीयाधिकरणं वर्तते –
(A) विनयाधिकारिकम्
(B) अध्यक्षप्रचारः
(C) योगवृत्तम्
(D) धर्मस्थीयम्

48. दुर्गविनिवेशः कुत्र उपदिष्टः ?
(A) विनयाधिकारिके
(B) धर्मस्थीये
(C) अध्यक्षप्रचारे
(D) कण्टकशोधने

49. यजुर्वेदः सम्प्राप्तः –
(A) अग्नेः
(B) वायोः
(C) इन्द्रात्
(D) वरुणात्

50. उपनयनसंस्कारे राज्ञः दण्डो भवति –
(A) केशान्तिकः
(B) ललाट सम्मितः
(C) नासान्तिकः
(D) कर्णान्तिकः

51. अर्थदूषणं वर्तते –
(A) कामजगणे
(B) क्रोधजगणे
(C) लोभजगणे
(D) मोहजगणे

52. मिथ्याभियोगी कतिगुणं धनं दद्यात् ?
(A) द्विगुणम्
(B) त्रिगुणम्
(C) चतुर्गुणम्
(D) पञ्चगुणम्

53. रसस्य वृद्धिः उक्ता –
 (A) द्विगुणा
 (B) चतुर्गुणा
 (C) षड्गुणा
 (D) अष्टगुणा
54. 'मणौ वज्रसमुत्कीर्णे सूत्रस्येवास्ति मे गतिः' –
 इत्यत्र कः अलङ्कारः ?
 (A) निदर्शना
 (B) उपमा
 (C) उत्प्रेक्षा
 (D) दृष्टान्तः
55. नारदमुनेः स्वागतार्थं को जवेन पीठादुदतिष्ठत् ?
 (A) बलदेवः
 (B) शिशुपालः
 (C) हिरण्यकशिपुः
 (D) अच्युतः
56. 'त्यजन्त्यसूञ्शर्म च मानिनो वरं त्यजन्ति न
 त्वेकमयाचितव्रतम्'.... इयमुक्तिः कस्माद्
 ग्रन्थादुद्धृता ?
 (A) शिशुपालवधात्
 (B) किरातार्जुनीयात्
 (C) नैषधीयचरितात्
 (D) रघुवंशात्
57. अधोनिर्दिष्टानां समीचीनां तालिकां विचिनुत –
 (a) पराभवोऽप्युत्सव 1. रघुवंशः
 एव मानिनाम्
 (b) अथवा श्रेयसि केन 2. कादम्बरी
 तृप्यते
 (c) सहस्रगुणमुत्स्रष्टुमा- 3. शिशुपालवधम्
 दत्ते हि रसं रविः
 (d) न हि क्षुद्रनिघति- 4. किरातार्जुनीयम्
 पाताभिहता चलति
 वसुधा
	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	3	1	2	4
(B)	4	3	1	2
(C)	2	4	3	1
(D)	1	2	4	3
58. वाच्यवाचकचारूत्त्वहेतूनां विविधात्मनां रसादिपरता
 यत्र सः विषयः कस्य ?
 (A) रीतेः
 (B) रसवदलङ्कारस्य
 (C) गुणीभूतव्यंग्यस्य
 (D) ध्वनेः
59. मम्मटानुसारम् अप्रस्तुतप्रशंसालङ्कारः कतिविधः ?
 (A) द्विविधः
 (B) पञ्चविधः
 (C) चतुर्विधः
 (D) दशविधः
60. शान्तरसस्य स्थायिभावः कः ?
 (A) उत्साहः
 (B) शमः
 (C) हासः
 (D) शोकः
61. "चतुर्दशत्वं कृतवान् कुतस्स्वयं न वेद्मि विद्यासु
 चतुर्दशस्वयम्" – कः सः ?
 (A) दुष्यन्तः
 (B) अर्जुनः
 (C) नलः
 (D) कृष्णः
62. "मां शशाप कालविफलान्यस्त्राणि ते सन्त्विति"
 अत्र कः शशाप ?
 (A) कर्णः
 (B) जमदग्निः
 (C) शल्यः
 (D) शक्रः
63. उत्तररामचरितनाटकस्य कः अङ्कः छाया इति
 अभिधीयते ?
 (A) प्रथमाङ्कः
 (B) द्वितीयाङ्कः
 (C) तृतीयाङ्कः
 (D) चतुर्थाङ्कः

64. उन्मत्तराघवं कस्य रूपकस्य उदाहरणं भवति ?
(A) अङ्कस्य
(B) वीथे:
(C) डिमस्य
(D) समवकारस्य

65. ब्रह्मा कस्माद् वेदात् अभिनयं स्वीकृतवान् –
(A) यजुर्वेदात्
(B) ऋग्वेदात्
(C) सामवेदात्
(D) अथर्ववेदात्

66. “वज्रादपि कठोराणि मृदूनि कुसुमादपि” इत्यत्र किं छन्दः ?
(A) अनुष्टुप्
(B) वसन्ततिलका
(C) शिखरिणी
(D) पुष्पिताग्रा

67. कः प्रेक्षागृहाणां प्रमाणं लक्षणञ्च निर्दिशति ?
(A) आदित्यः
(B) रुद्रः
(C) विश्वकर्मा
(D) यमः

68. रत्नावली कस्य उपरूपकप्रभेदस्य उदाहरणं भवति ?
(A) तोटकस्य
(B) नाटिकायाः
(C) भाणिकायाः
(D) संवृकस्य

69. कुन्तकानुसारं कविव्यापारवक्रत्वप्रकाराः कति ?
(A) अष्टौ
(B) सप्त
(C) षट्
(D) पञ्च

70. यथार्थानुभवः कतिविधः ?
(A) चतुर्विधः
(B) पञ्चविधः
(C) सप्तविधः
(D) नवधा

71. द्रव्यप्रत्यक्षे सर्वदा सन्निकर्षः भवति –
(A) समवायः
(B) तादात्म्यम्
(C) संयोगः
(D) संयुक्तसमवायः

72. सन्निकर्षः कतिविधः ?
(A) द्विविधः
(B) चतुर्विधः
(C) षड्विधः
(D) अष्टविधः

73. अनुमापकस्य हेतवः कति सन्ति ?
(A) त्रयः
(B) पञ्च
(C) अष्टौ
(D) एकादश

74. तर्कसंग्रहे कर्माणि कति सन्ति ?
(A) पञ्च
(B) सप्त
(C) नव
(D) द्वादश

75. तर्कसंग्रहे साहचर्यनियमशब्देन किमुच्यते ?
(A) उपाधिः
(B) सन्निकर्षः
(C) अपवर्गः
(D) व्याप्तिः

